

DRUK nr 858

Projekt

z dnia 12 lipca 2024 r.

Zatwierdzony przez

BURMISTRZ

Wojciech Sołtys

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W SULECHOWIE

z dnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia lokalnego programu pomocy społecznej „Lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 - 2029”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) w związku z art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.¹⁾) Rada Miejska w Sulechowie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 - 2029”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Sulechowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

M. Ci. P. Bra
rada miejska
12-2-2024

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2023 r. poz. 535, 1693, 1938, 2760, z 2024 r. poz. 2754, z 2023 r. poz. 1693, z 2024 r. poz. 743, 859

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Sulechowie

z dnia.....2024 r.

Lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 - 2029

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE

2. CZĘŚĆ PIERWSZA - DIAGNOZA

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

I. 1. POŁOŻENIE GMINY

I. 2. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

II. PODSTAWY PRAWNE, DOKUMENTY SAMORZĄDU I AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

III. INFORMACJE O USŁUGACH

III. 1 OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

III. 2 OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

III. 3 RODZINY Z DZIEĆMI

IV. DIAGNOZA W ZAKRESIE POTRZEB

V. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE OBSZARU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

3. CZĘŚĆ DRUGA – PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

I. CELE I DZIAŁANIA W OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI

I. 1 OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

I. 2 OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

I. 3 RODZINY Z DZIEĆMI

II. DOSTĘPNE ZASOBY DO REALIZACJI USŁUG

III. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

I. WPROWADZENIE

Współczesne zmiany społeczne zachodzą w coraz szybszym tempie i wymagają ciągłego dostosowania się do nowych wyzwań i potrzeb społeczności lokalnych. Jednym z obszarów, które odgrywają ważną rolę w tych przemianach jest rozwój usług społecznych na poziomie lokalnym. Zmiany, które dokonują się w strukturach społecznych, ekonomicznych i demograficznych stwarzają nowe wyzwania, wymagające nowego spojrzenia na to, w jaki sposób możemy sprostać potrzebom danych społeczności.

Niniejszy dokument powstał w związku ze zmianami, jakie konieczne są do wdrożenia przez samorządy, a wynikają z potrzeby deinstytucjonalizacji usług społecznych. W gminie Sulechów podejmowane są działania mające na celu przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie w Centrum Usług Społecznych, o którym mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych. Zgodnie z ustawą przedmiotowe centrum będzie realizować usługi społeczne podejmowane przez gminę i świadczone w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej na rzecz osób, rodzin, grup społecznych, grup mieszkańców o określonych potrzebach lub ogółu mieszkańców. Usługi te obejmują działania z zakresu: polityki prorodzinnej, wspierania rodziny, systemu pieczy zastępczej, pomocy społecznej, promocji i ochrony zdrowia, wspierania osób z niepełnosprawnościami i starszych, edukacji publicznej, przeciwdziałania bezrobociu, kultury, kultury fizycznej i turystyki, pobudzania aktywności obywatelskiej, mieszkalnictwa, ochrony środowiska oraz reintegracji zawodowej i społecznej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie od wielu lat podejmuje działania na rzecz dostosowania oferowanych usług do zmieniających się potrzeb mieszkańców. Aktualny klimat w obszarze zabezpieczenia społecznego oraz szeroko rozumianej polityki społecznej prowadzi do podejścia, które pozwoli rozwijać usługi w sposób systemowy, lecz zgodnie z ideą deinstytucjonalizacji. Gmina Sulechów rozpoczęła przygotowania się do tej zmiany przy wsparciu Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej.

Lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024-2029 (dalej „Plan”), określa konkretne przedsięwzięcia rozwojowe realizowane i finansowane ze środków własnych oraz zewnętrznych źródeł finansowania – wspieranych ze środków samorządu województwa, w tym Programów Regionalnych. Celem Lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych (LPDI) jest oznaczenie kierunków rozwoju usług społecznych na szczeblu gminnym w zakresie koniecznych interwencji oraz działań o charakterze profilaktycznym czy prewencyjnym.

Należy zatem w pierwszej kolejności uruchomić pakiet nowych usług w środowiskach lokalnych, tak aby wypełnić przestrzeń między opieką domową, a instytucjonalną opieką całodobową. Przedmiotowy dokument przyjmowany jest na lata 2024-2029. W tym okresie Plan będzie aktualizowany, a następnie kontynuowany w kolejnych latach.

Plan został opracowany na podstawie zasad i rozwiązań proponowanych w następujących dokumentach:

1. Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030, z perspektywą do 2035 r.,
 1. Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla województwa lubuskiego (RPDI) na lata 2023-2026,
 2. Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2030 roku,
 3. Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubuskiego na lata 2021-2030,
 4. Regionalny Program Ochrony Zdrowia Psychicznego i programy towarzyszące,
 5. Program współpracy Województwa Lubuskiego z organizacjami pozarządowymi od 2017 r. do 2024 r.,
 6. Wojewódzki Program Senioralny,
 7. Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej,
- oraz inne regionalne programy społeczne.

CZĘŚĆ I. DIAGNOZA

I. CHARAKTERYSTYKA GMINY

I. POŁOŻENIE GMINY

Sulechów to gmina miejsko-wiejska z siedzibą w mieście Sulechów. Zlokalizowana jest w środkowej części województwa lubuskiego, w powiecie zielonogórskim na terenie trzech obszarów krajobrazowych: Doliny Środkowej Odry, Równiny Torzymskiej i Pojezierza Łagowskiego w makroregionie Pradoliny Berlińskiej i Pojezierza Brandenbursko-Lubuskiego. We wschodniej części gminy znajduje się część rezerwatu „Radowice”, a okolica obfituje w szlaki turystyczne o łącznej długości 152 km. Położenie, przebieg ważnych dróg krajowych, niewielka odległość od granicy z Niemcami, liczne zabytki oraz malownicza dolina Odry czynią ten obszar wyjątkowym regionem powiatu zielonogórskiego. Odległość gminy Sulechów od Zielonej Góry wynosi około 20 km, ponadto jest ona oddalona o około 80 km od granicy z Republiką Federalną Niemiec. Przez Gminę przebiegają istotne drogi o znaczeniu krajowym – trasa szybkiego ruchu S3, ponadto znajduje się onaw niedalekiej odległości od węzła komunikacyjnego autostrady A2 w Jordanowie. Powierzchnia gminy wynosi 236,6 km² i stanowi 17,5% powierzchni powiatu.

Gminę przecina pięć dróg wojewódzkich i aż dwanaście powiatowych. Drogi gminne mają długość 122,038 km. Do dróg wojewódzkich należą: droga nr 277 (Skąpc — Sulechów), droga nr 278 (Szlarka Radnicka — Nietkowice — Sulechów — Sława — Wschowa), droga nr 280 (Zielona Góra — Czerwieńsk — Brody), droga nr 281 (Zielona Góra — Wysokie — Pomorsko) oraz droga nr 304 (Okunin — Klępsk — Nowe Kramsko — Babimost — Kosieczyn). Do tras o największym znaczeniu można zaliczyć drogę ekspresową S3, biegnącą przez trzy województwa w zachodniej części kraju, będącą częścią trasy europejskiej E65 oraz drogę krajową nr 32. Gmina nie utrzymuje własnych linii autobusowych. Na jej terenie rozciąga się 16,75 km ścieżek rowerowych wyłożonych kostką brukową bezfazową oraz asfaltowych. Przez stację kolejową w Sulechowie poprowadzone są cztery linie kolejowe. Rozbudowana sieć dróg na terenie gminy Sulechów oraz możliwość korzystania z transportu kolejowego zapewniają dogodne połączenie z pozostałymi gminami i województwami, szczególnie z zachodnią częścią kraju i otwierają wiele perspektyw na dalszy rozwój, co stanowi niewątpliwie ogromny potencjał inwestycyjny, gospodarczy i społeczny. Gmina Sulechów w 2021 r. stała się właścicielem portu rzeczno-górnego w Cigacicach, którego część wcześniej dzierżawiła, dzięki czemu rozwinęła warunki rozwoju gospodarczego regionu, jak również rozwoju turystyki i żeglowności Odry. Władze gminy zamierzają wykorzystać potencjał portu do dalszego rozwoju inwestycyjnego ze Strefy Nowy Świat w kierunku portu.

Struktura gminy Sulechów obejmuje 20 sołectw: Brody, Brzezine k. Sulechowa, Buków, Cigacice, Głogusz, Górki Małe, Górzynkowo, Kalsk, Karczyn, Kije, Klępsk, Krężoły, Kruszyna, Leśna Góra, Lęgowo, Mozów, Nowy Świat, Oblotne, Okunin, Pomorsko oraz przysiółek Laskowo.

I. UWARUNKOWANIA DEMOGRAFICZNE

Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest niezwykle ważnym kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwi wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju. Gminę Sulechów zamieszkuje 26 005 osób (stan na 31.12.2022 roku). W 2022 roku w stosunku do 2020 roku odnotowano niewielki spadek na poziomie 0,5%.

Liczba kobiet w 2022 r. zamieszkujących gminę Sulechów jest większa od liczby mężczyzn – stanowią one 51,2% ogółu populacji gminy (13 336 osób), natomiast mężczyźni – 48,8% (12 669 osób). Współczynnik feminizacji w gminie wynosi 105, co oznacza, że na każdego 100 mężczyzn przypada 105 kobiet.

Przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów jest w gminie Sulechów ujemny i wynosi -62 (stan na koniec 2022 roku). Na przestrzeni lat 2020-2022 przyrost naturalny w Gminie zawsze posiadał wartości ujemne i ulegał wahaniom, jednocześnie przyjmując w stosunku do 2020 roku mniejsze wartości, co świadczy o niekorzystnych trendach demograficznych.

Struktura ludności w gminie Sulechów według ekonomicznych grup wieku w roku 2022 przedstawiała się następująco:

- 18,5% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – 18 lat i mniej,
- 58,5% mieszkańców było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia,
- 23,0% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – dla kobiet jest to powyżej 59 roku życia, a dla mężczyzn powyżej 64 roku życia.

Na przestrzeni lat 2020-2022 dostrzegalny jest stopniowy wzrost udziału osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, jednakże taka sama tendencja dotyczy mieszkańców w wieku

poprodukcyjnym. Odsetek osób w wieku produkcyjnym systematycznie spadał i w gminie prezentuje się w dosyć podobny sposób do wskaźników w całym kraju. W 2022 roku w Polsce było to 18,4% osób w wieku przedprodukcyjnym, a więc o zaledwie 0,1 pp. mniej w porównaniu do gminy Sulechów, 58,7% w wieku produkcyjnym, co stanowi nieznacznie wyższą wartość oraz 22,9% w wieku poprodukcyjnym, co oznacza, że udział osób starszych jest w gminie wyższy od tego w całej Polsce tylko o 0,1 pp. Zjawisko zachodzących zmian demograficznych, w kontekście starzenia się społeczeństwa polskiego i wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym, jest charakterystyczne dla całej Polski. Również w gminie Sulechów odnotowuje się w ostatnich latach wysoki i stały wzrost liczby osób starszych. Przewiduje się, że w kontekście starzejącego się społeczeństwa polityka społeczna rozwoju gmin w kraju powinna dążyć do zapewnienia odpowiednich warunków zaspokajania potrzeb m.in. osób starszych. Zmniejszający się stan ludności w gminie Sulechów wynika przede wszystkim z ujemnego przyrostu naturalnego. W analizowanych latach wskaźnik przyrostu naturalnego wykazuje wartości ujemne, co wpływa na obniżenie się stanu liczby mieszkańców gminy. W 2021 r. odnotowano 9,96 urodzeń żywych na 1000 ludności, a wskaźnik zgonów na 1000 ludności w tym okresie wynosił 13,36. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności od 2019 r. zaczął przyjmować ujemne wartości. W roku 2021 wyniósł on -3,4 i był najniższy od ponad dekady. W gminie Sulechów liczba zgonów jest wyższa od liczby urodzeń. Odnotowano stosunkowo większą liczbę zgonów w porównaniu do roku 2019, co może wynikać z sytuacji pandemicznej kraju, gdzie odnotowywano wzrost ogólnej liczby zgonów w Polsce

Od 24 lutego 2022 r., czyli od dnia agresji Rosji na Ukrainę, granicę polsko-ukraińską przekroczyło ponad 6,311 mln uchodźców. Do 15 września 2022 r. na Ukrainę wróciło ponad 4,534 mln osób. Oznacza to, że w Polsce pozostało około 1,777 mln, a co najmniej 420 tys. uchodźców ukraińskich podjęło pracę w naszym kraju, czyli co czwarty emigrant znalazł zatrudnienie. Sulechów w tych statystykach nie jest odosobniony i z pewnością duża część z tych osób podjęła lub podejmie pracę również w gminie.

Kolejną analizowaną kwestią jest saldo migracji wewnętrznych. W 2022 roku zarejestrowano 409 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 367 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych było dodatnie i wyniosło 42. Na przestrzeni analizowanych lat saldo migracji wewnętrznych przyjmowało wartości dodatnie, jednakże w porównaniu do 2020 roku uległo zmniejszeniu, przyjmując zróżnicowane wartości.

II. PODSTAWY PRAWNE, DOKUMENTY SAMORZĄDU I AKTY PRAWA MIEJSCOWEGO

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie. W roku 2023 jednostka realizowała szereg zadań wynikających z 22 ustaw:

1. o pomocy społecznej,
2. o dodatkach mieszkaniowych,
3. Prawo energetyczne,
4. o świadczeniach rodzinnych,
5. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
6. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
7. o świadczeniach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych,
8. o systemie ubezpieczeń społecznych,
9. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji,
10. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
11. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
12. o systemie oświaty,
13. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
14. o przeciwdziałaniu narkomanii,
15. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,

16. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
17. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
18. o dodatku węglowym,
19. o dodatku dla gospodarstw domowych w związku z korzystaniem z niektórych źródeł ciepła,
20. o ochronie odbiorców energii elektrycznej,
21. o opiece nad dziećmi do lat 3,
22. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu.

oraz szeregu innych aktów prawnych i dokumentów statuujących rozmaite programy (np. w ramach Programu „Czyste powietrze”).

Najważniejszym celem pomocy społecznej jest zapewnienie wsparcia rodzinom, włączenie osób wykluczonych ze społeczeństwa oraz stwarzanie i świadczenie usług socjalnych w tym zakresie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności wynikającymi z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych. Pełni funkcję zabezpieczenia w ciężkich do pokonania przeciwnościach losu, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Poza ustawodawstwem krajowym najważniejszymi dokumentami strategicznymi dla Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie są:

1. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulechów na lata 2023-2026,
2. Program „Sulechowska Rodzina 3+” ,
3. Program „Bezpieczna Gmina Sulechów”
4. Program „Sulechowska Karta Seniora”
5. Program Ochrony Zdrowia Gminy Sulechów na lata 2021-2025,
6. Gminny Program <https://ops.bip.sulechow.pl/res/serwisy/pliki/31291235?version=1.0> Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2023-2026
7. Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Sulechów na lata 2023-2026 została przyjęta do realizacji uchwałą nr 0007.574.2022 Rady Miejskiej w Sulechowie 20 grudnia 2022 r. Na bazie zdiagnozowanych problemów społecznych, ich przyczyn i skali, w oparciu o istniejące instytucje, organizacje i siły społeczne określa priorytety, formułuje długofalowe cele, określa narzędzia i instrumenty ich realizacji.

W ramach poszczególnych programów zakłada się m.in.:

- system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Beneficjenci programu mają możliwość korzystania z oferty podmiotów m.in. z branży spożywczej, paliwowej, bankowej, z obiektów kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych na terenie gminy, otrzymują również ulgę w opłatach za korzystanie z usług przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest gmina Sulechów oraz żłobka prowadzonego przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Powyższe działania wspierają budżety rodzin wielodzietnych oraz ułatwiają dostęp do dóbr i usług;
- udzielanie wsparcia w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego z tytułu urodzenia trzeciego lub kolejnego dziecka, niezależnie od osiąganego dochodu rodziny;
- prowadzenie działań mających na celu ograniczenie niekorzystnych zjawisk społecznych w ramach programu "Bezpieczna Gmina". W jego realizację zaangażowano wiele instytucji i organizacji, co przyczyniło się do wzrostu świadomości społecznej w zakresie umiejętności korzystania z poradnictwa, oferowanych działań profilaktycznych i przeciwdziałania przemocy;

- ułatwianie osobom starszym dostępu do oferty kulturalnej, sportowej i rozrywkowej gminy, budowanie pozytywnego wizerunku seniora;
- promowanie zachowań prozdrowotnych, edukację i profilaktykę oraz aktywizację osób niepełnosprawnych;
- wprowadzenie zmodyfikowanych programów interwencyjnych wobec uczniów, kładących nacisk na profilaktykę również w młodszych grupach wiekowych - nawet w „zerówkach” w zakresie m.in. uzależnień behawioralnych. Działania te powinny być podejmowane przez możliwie różne środowiska i instytucje działające w mieście. Wiodącą rolę w tym zakresie winny odgrywać jednostki oświatowe (przedszkola, szkoły podstawowe), które mają najszerzy dostęp do uczniów i ich rodziców.

Dodatkowo każdego roku, Burmistrz Sulechowa przedkłada Radzie Miejskiej: "Raport o stanie gminy". Powyższe zgodnie z obowiązującym stanem prawnym stanowi podsumowanie rocznych działań organu wykonawczego gminy.

III. INFORMACJE O USŁUGACH

Specyfikę kwestii społecznych należy upatrywać w ich wielowarstwowej strukturze. Konieczne jest zatem spojrzenie na zagadnienie całościowo, w szerokich obszarach, które w całości wpływają na funkcjonowanie społeczności lokalnej. W przedmiotowym dokumencie skupiono się na 3 głównych grupach społecznych, których występowanie na terenie gminy może stanowić wyzwanie dla lokalnego systemu pomocy, czyli na: osobach starszych i z niepełnosprawnością, osobach z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym oraz rodzinach z dziećmi.

Z usług Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie w 2023 roku skorzystało 1240 rodzin (świadczenia pieniężne, rzeczowe, usługi opiekuńcze w domu klienta, usługi świadczone przez Centrum Usług Socjalnych, praca socjalna, poradnictwo prawne, rodzinne, opiekuńczo-wychowawcze), zasiłki rodzinne pobierało 1718 rodzin, świadczenia z funduszu alimentacyjnego - 115 rodzin, świadczenie wychowawcze (500+) pobrało 5 rodzin (przedmiotowe wsparcie od 1 czerwca 2022 roku realizuje ZUS), o pomoc w formie dodatków mieszkaniowych złożono 379 wniosków, z tego pozytywnie rozpatrzono 364, wydano 85 decyzji dotyczących prawa do świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, w tym 68 przyznających świadczenie. W celu przyznania pomocy pracownicy socjalni analizują sytuację osoby lub rodziny w celu zdiagnozowania problemów, które uniemożliwiają prawidłowe i samodzielne jej funkcjonowanie. Dominującym problemem, z powodu którego klienci zgłaszali się po pomoc była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego spowodowana długotrwałym bezrobociem, a co za tym idzie problemami finansowymi. W wielu rodzinach pracownicy socjalni stwierdzali również niepełnosprawność powodującą problemy w codziennym życiu i samodzielności oraz alkoholizm wpływający destrukcyjnie na rodziny, który często prowadził do przemocy w rodzinie.

III. OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

Na terenie gminy przedmiotowa grupa docelowa może skorzystać oferty z Centrum Usług Socjalnych. Placówka będąca w strukturach Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie funkcjonuje od 1995 roku. Działalność jednostki ukierunkowana jest na świadczenie usług na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych. Program opieki nad tą grupą społeczną zapewnia im system pomocy finansowej, usług opiekuńczych oraz propozycje i propagowanie sposobu życia opartego o rozwój zainteresowań kulturalnych, edukacyjnych, turystycznych, a także czynny wypoczynek i aktywność społeczną. Z pobytu w placówce korzystało 67 osób (rok 2023). W czasie pobytu podopieczni mieli zapewnione posiłki, uczestniczyli w terapii zajęciowej, w tym muzykoterapii, oraz możliwość spędzania wolnego czasu w różnorodnych sekcjach zainteresowania. Jako placówka wsparcia dziennego realizuje zadania zmierzające do osiągnięcia poprawy w funkcjonowaniu, jakości życia oraz powstrzymania postępującego regresu społecznego. Konieczne jest wyjście naprzeciw potrzebom starzejącego się, schorowanego społeczeństwa, które potrzebuje środowiskowego wsparcia ukierunkowanego na kontakty społeczne, dającego możliwość aktywnego funkcjonowania w społeczeństwie, aby zniwelować poczucie izolacji społecznej. Działalność Centrum pozwala na znaczne ograniczenie liczby osób umieszczanych w domu pomocy społecznej.

Na rzecz osób w podeszłym wieku, chorych i z niepełnosprawnościami świadczone są również usługi opiekuńcze. Pomocą tego typu objęto 75 osób (rok 2023), wykonując 12 589 godzin usługowych. Usługi wykonują zatrudnione w Ośrodku Pomocy Społecznej, wykwalifikowane opiekunki domowe. Liczba godzin opieki w ciągu dnia oraz zakres czynności opiekunki ustalane są przez pracownika socjalnego wspólnie z osobą korzystającą z usług opiekuńczych. Nad sposobem realizacji przyznanej pomocy usługowej czuwa koordynator

usług opiekuńczych, który odwiedza środowiska, zapoznaje się z opiniami podopiecznych na temat realizowanej pomocy, nadzoruje pracę opiekunek, sporządza harmonogram pracy dla każdej opiekunki. Zgodnie z uchwałą Nr XIX/156/2004 Rady Miejskiej w Sulechowie z dnia 2 lipca 2004 r. w sprawie zasad przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w zakresie zadań własnych gminy oraz zasad zwrotu wydatków na świadczenia, za większość usług wnoszona jest częściowa lub całkowita odpłatność, której wysokość uzależniona jest od dochodu osoby lub rodziny objętej pomocą w formie usług opiekuńczych.

W gminie można również skorzystać z usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

Uczestnikami programu są:

- 1) dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji,
- 2) osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, albo orzeczenie traktowane na równi z wymienionymi, zgodnie z art. 5 i art. 62 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Usługi asystenta obejmują: pomoc uczestnikowi programu w przemieszczaniu się, komunikowaniu, w czynnościach codziennych, w pełnieniu ról społecznych. Polegają w szczególności na wsparciu w:

- 1) wykonywaniu przez uczestnika czynności dnia codziennego;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z uczestnikiem w wybrane przez uczestnika miejsca;
- 3) załatwianiu spraw urzędowych,
- 4) korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy), wykonywaniu czynności dnia codziennego – w tym przez dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – także w zaprowadzaniu i przyprowadzaniu ich do/z placówki oświatowej (usługa asystenta na terenie szkoły może być realizowana wyłącznie w przypadku, gdy szkoła nie zapewnia tej usługi).

Należy pamiętać również, iż osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, przysługuje prawo umieszczenia w domu pomocy społecznej. W 2023 r. w naszej placówce wydano 19 skierowań i opłacono pobyt w domu pomocy społecznej 65 osobom. Zapotrzebowanie na tego rodzaju usługi nieustannie rośnie.

III. OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Zgodnie z ogólnodostępnymi danymi zachorowalność na zaburzenia sfery psychicznej dotyczy prawie 5% populacji wszystkich Lubuszan. Według raportu Głównego Urzędu Statystycznego z 2018 roku o zdrowiu i ochronie zdrowia w ciągu 2017 roku liczba pacjentów leczonych z powodu zaburzeń psychicznych lub zaburzeń zachowania wzrosła, a Lubuski Oddział Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia dokumentuje, iż w 2019 roku w naszym województwie odnotowano 48 586 osób z zaburzeniami psychicznymi, spośród których aż u 18 268 pacjentów (prawie 38% ogółu) zdiagnozowano zaburzenia nerwicowe związane ze stresem pod postacią somatyczną. Powtarzającymi się zaburzeniami były: zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych (9 468 osób), organiczne zaburzenia psychiczne, włącznie z zespołami objawowymi (7 040 osób), zaburzenia nastroju (afektywne) (5 888 osób) oraz schizofrenia (4 878 osób).

Od 1 sierpnia 2015 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie realizuje zadania Biura Pełnomocnika ds. Uzależnień, do których należą w szczególności:

- 1) prowadzenie działań gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych zgodnych z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w tym m. in.:

- opracowywanie, przy współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, projektu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz jego realizacja po uchwaleniu przez Radę Miejską w Sulechowie,

- zabezpieczanie warunków organizacyjno-technicznych pracy oraz sprawowanie obsługi administracyjno-kancelaryjnej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przygotowywanie projektów uchwał w sprawie wyznaczania ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy oraz określania zasad lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- wnioskowanie o udzielenie pomocy osobom, instytucjom i organizacjom działającym na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi,
- inicjowanie działań mających na celu udzielanie pomocy osobom-ofiarom przemocy w rodzinie.
- przygotowywanie propozycji planu finansowego na cele i działania związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi,
- współdziałanie z placówkami oświatowymi i młodzieżowymi organizacjami oświatowo-wychowawczymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi,
- organizowanie szkoleń dla sprzedawców napoi alkoholowych,
- organizowanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;

2) realizacja zadań gminy wynikających z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym m.in.:

- organizowanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej oraz udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej rodzinom, w których występują problemy narkomanii,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej dotyczącej narkomanii,
- współdziałanie z instytucjami, organizacjami i osobami fizycznymi w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi, w tym z organizacjami pożytku publicznego, w zakresie zlecania zadań publicznych związanych z profilaktyką alkoholową i przeciwdziałaniem narkomanii oraz dokonywanie kontroli i oceny realizacji zadań określonych w umowie.

W województwie lubuskim niepokojąco wygląda również sytuacja w grupie dzieci i młodzieży do 18. roku życia. Podaje się, iż w tym obszarze zdiagnozowano 4 111 osób z zaburzeniami psychicznymi. Najczęściej występującymi dysfunkcjami są: zaburzenia zachowania i emocji rozpoczynające się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym, zaburzenia nerwicowe, związane ze stresem pod postacią somatyczną oraz zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.

III. RODZINY Z DZIEĆMI

Szerokim wsparciem objęto na terenie gminy Sulechów rodziny z dziećmi. Poza obowiązkową pomocą w zakresie min: świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, programu "Za Życiem", stypendiów socjalnych, organ prowadzi również żłobek – Dom Dziennego Pobytu dzieci do lat 3. W ramach placówki funkcjonują 4 oddziały dziennego pobytu dla dzieci w wieku od 6 miesięcy do 3 roku życia. Dzięki rozbudowie jednostki przybyło dodatkowo 60 miejsc - ogólna liczba miejsc 96. W ramach fachowej opieki nad dziećmi w wieku żłobkowym zapewnione są 3 posiłki dziennie: śniadanie, obiad, podwieczorek. Prowadzona jest również praca opiekuńcza i wychowawcza mająca na celu prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny i umysłowy małych podopiecznych. W 2023 roku do placówki uczęszczało 96 dzieci. Za pobyt dzieci rodzice ponosili 2 2023 r. opłatę stałą w wysokości 12% minimalnego wynagrodzenia za pracę, w 2023 roku od 01.01.2023 do 30.06.2023 była to kwota 418,80 zł, rodzina 3+ (30% ulgi) 293,16 zł, od 01.07.2023 do 31.12.2023 była to kwota 432,00 zł, rodzina 3+ (30% ulgi) 302,40 zł oraz pełny koszt wyżywienia jako drugi składnik opłaty, w 2023 roku była to stawka od 01.01.2023 do 30.06.2023 - 13,00 zł dziennie, a od 01.07.2023 do 31.12.2023 -15 zł dziennie.

IV. DIAGNOZA W ZAKRESIE POTRZEB

Wskazanie potrzeb mieszkańców gminy Sulechów w zakresie usług społecznych oparte zostało na podstawie przeprowadzonej z końcem 2023 r. profesjonalnej diagnozy. W poszczególnych pytaniach mieszkańcy gminy mieli wskazać główne problemy, które ich dotyczą. Badani najczęściej wskazywali na

uzależnienia behawioralne wśród dzieci i młodzieży (55,0%), ograniczony dostęp do pomocy specjalistycznej, m.in. psychoterapii dorosłych, psychiatrii dziecięcej, terapii rodzinnej (47,2%), uzależnienie od alkoholu, narkotyków i dopalaczy wśród dorosłych (45,5%) oraz bezradność i niesamodzielność osób starszych (41,6%). Średnio co trzeci ankietowany wskazał także na trudności opiekuńczo-wychowawcze wśród rodziców (39,8%), niewystarczające środki finansowe (38,5%), uzależnienie od alkoholu, narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży (36,4%), a także niepełnosprawność i długotrwałą lub ciężką chorobę (35,5%). Najmniej znaczącym problemem w przypadku gminy Sulechów jest bezrobocie, na co wskazało 14,7% respondentów. Zaledwie 3,5% badanych nie dostrzega żadnych problemów, natomiast 1,7% trudno było odpowiedzieć na to pytanie, ze względu na brak wiedzy w tym zakresie. Wśród innych odpowiedzi wskazano m.in. na: wykluczenie komunikacyjne osób mieszkających na terenach wiejskich gminy, brak mieszkań socjalnych, komunalnych, treningowych i chronionych, brak Domu Pomocy Społecznej oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w zasobach Gminy (4,3%).

Z analizy SWOT obszaru społecznego wynika, iż mocne strony gminy stanowią min:

- dostęp do placówek oświatowych i kulturalnych,
- zmniejszająca się liczba osób korzystających z pomocy społecznej,
- aktywna działalność instytucji sportowych,
- dostęp do podstawowej opieki medycznej,
- realizacja usług opiekuńczych od poniedziałku do piątku,
- realizacja poradnictwa specjalistycznego,
- realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych.

Obszary wymagające zaś zwiększonej uwagi to:

- zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym w gminie,
- postępujący proces starzenia się społeczeństwa,
- niewystarczająca liczba miejsc spędzania czasu dla dzieci i młodzieży,
- duża liczba przestępstw i wykroczeń drogowych,
- wzrost liczby dokonanych przestępstw i wykroczeń,
- niska świadomość młodzieży w zakresie szkodliwości substancji psychoaktywnych.

Wobec powyższego należy stwierdzić, iż podstawowymi zagrożeniami dla spójnego rozwoju społeczności lokalnej są: postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost liczby osób niepełnosprawnych, uzależnienia i łatwa dostępność młodzieży do substancji psychoaktywnych na terenie gminy izolacja społeczna osób ubogich i wykluczonych, ujemne saldo migracji, wyjazd młodych osób z terenu gminy.

V. ANALIZA POTRZEB W ZAKRESIE OBSZARU REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 - 2029 określa:

- kierunki rozwoju usług społecznych, usług zdrowotnych oraz deinstytucjonalizacji na poziomie lokalnym,
- powiązanie dostępnych źródeł finansowania, w szczególności funduszy europejskich, a także innych źródeł finansowych z lokalnymi celami i działaniami w obszarze usług społecznych i deinstytucjonalizacji,
- skoordynowanie działań podejmowanych przez różne podmioty na terenie gminy przy uwzględnieniu potencjału i zasobów sektora obywatelskiego i partnerów społecznych.

Obszary interwencji zostały określone z uwzględnieniem zarówno uwarunkowań strategicznych i programowych w zakresie deinstytucjonalizacji, jak i rekomendacji wynikających z przeprowadzonej diagnozy. Są to:

- osoby starsze i z niepełnosprawnościami,

- osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego,
- rodziny z dziećmi.

W ramach badania zapotrzebowania na nowe rodzaje wsparcia mieszkańcy gminy zostali poproszeni o zdefiniowanie swoich potrzeb na poszerzenie usług społecznych. Problemy i potrzeby osób z niepełnosprawnością oraz osób starszych określono jako: samotność, izolację i dyskryminację (58,9%), bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania (49,4%) oraz utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki zdrowotnej (48,1%). Zdaniem ankietowanych należy poszerzyć na terenie gminy ofertę usług opiekuńczych. Badani często wskazywali również zapewnienie transportu (61,5%), udzielanie pomocy w załatwianiu spraw urzędowych (55,4%), pomaganie w kontaktach ze społecznością lokalną, integracji ze społeczeństwem, zapobieganie dyskryminacji oraz przygotowywanie i dostarczanie posiłków (po 45,5%), a także udzielanie pomocy w zakresie usług porządkowych, tj. sprzątaniu pomieszczeń (44,2%). Znaczna część odpowiedzi dotyczyła niewystarczających środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb (46,3%), brak wsparcia ze strony rodziny (44,2%), ograniczony dostęp do rehabilitacji (42,0%) oraz ograniczony dostęp do placówek zapewniających całodobową opiekę (41,1%).

W zakresie poziomu dostępności do opieki psychologicznej, psychiatrycznej i terapeutycznej opinia respondentów przedstawia się następująco: bardzo dobrze lub dobrze ocenia ją łącznie zaledwie 7,8% badanych, a o jej średnim poziomie ma przekonanie co trzeci mieszkaniec gminy (32,0%). Znaczna część respondentów oceniła poziom dostępności jako bardzo zły. Opiekę terapeutyczną bardzo dobrze lub dobrze ocenia łącznie 10,9% badanych, a o jej średnim poziomie ma przekonanie 24,2% mieszkańców gminy. Znaczna część respondentów oceniła poziom dostępności do opieki terapeutycznej jako bardzo zły lub zły (45,8%), natomiast brak wiedzy w tym zakresie wykazało 19,0% badanych osób.

W obszarze wspierania rodzin najwięcej, bo ponad połowa lub połowa badanych wskazała na organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży (61,0%), poradnictwo specjalistyczne, np. prawne, psychologiczne, rodzinne (53,7%), a także organizowanie terapii dla dzieci, m.in. terapii psychologicznej, pedagogicznej, integracji sensorycznej, wczesnego wspomaganie rozwoju (51,5%). Co druga odpowiedź padła na organizowanie alternatywnych form integracji i spędzania czasu wolnego dla rodzin z dziećmi (45,5%), profilaktykę uzależnień i przemocy wśród dzieci i młodzieży (45,0%) oraz rozwój bezpłatnej opieki nad dziećmi do lat 3, np. w postaci publicznego żłobka (44,2%). W zakresie obszarów objętych badaniem ankietowym znalazło się także pytanie o istnienie potrzeby prowadzenia zajęć wspomagających kompetencje wychowawcze wśród rodziców, np. w postaci Klubu Rodzica. Większość respondentów przyznało, iż rozwijanie kompetencji wychowawczych wśród sulechowskich rodziców/opiekunów jest potrzebne (63,6%). Odmiennie zdanie miało zaledwie 9,5% ankietowanych, a co czwarta osoba nie posiadała wiedzy w tym zakresie (26,8%). Najmniejszy odsetek mieszkańców gminy Sulechów wskazał na wsparcie asystenta rodziny (23,4%). Wśród innych odpowiedzi wyróżniono: dostęp do zajęć sportowych dla dorosłych i dzieci, a także wsparcie rodzin w opiece nad osobami starszymi i chorymi, np. w postaci hospicjum z oddziałem paliatywnym (0,9%). Brak zdania na temat niezbędnych obszarów wsparcia rodzin z gminy Sulechów wykazało 1,3% ankietowanych, z kolei 0,9% nie dostrzega potrzeby poszerzenia oferty w tym zakresie.

Z uwagi na dotychczasową działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie należy uznać, iż obszary, które - zgodnie z przeprowadzoną diagnozą - wymagają dodatkowego wsparcia, funkcjonują już w zakresie zainteresowania placówki. Wraz jednak ze zmieniającymi się warunkami życia społecznego obszary te należy dofinansować i wzmocnić dodatkowymi działaniami, usługami oraz specjalistami z właściwej dziedziny. Dzięki takim działaniom wzmocnimy poczucie wartości, przynależności i podmiotowości poprawiając tym samym komfort życia w gminie.

CZĘŚĆ II.

PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

I. CELE I DZIAŁANIA W OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH INTERWENCJI

Z przedmiotowego dokumentu, diagnozy oraz wieloletniej praktyki działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie wyraźnie rysują się trzy lokalnej społeczności wymagającej wsparcia:

- osoby starsze i z niepełnosprawnościami,
- osoby z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego,

- rodziny z dziećmi.

Wszystkie z wymienionych obszarów - w nowo powoływanej placówce (Centrum Usług Społecznych) - powinny uzyskać dodatkowe formy wzmacniające ich poprawne funkcjonowanie. Należało zatem określić działania, rezultaty, odbiorców oraz możliwe źródła finansowania dla poszczególnych beneficjentów.

I. 1. OSOBY STARSZE I NIEPEŁNOSPRAWNE

DZIAŁANIE	ODBIORCA	REZULTAT	MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych, potrzebujących pomocy w codziennym funkcjonowaniu, poprzez weekendowe usługi opiekuńcze.	1) seniorzy 2) osoby z niepełnosprawnościami, 3) otoczenie osób z niepełnosprawnościami, tj. opiekunowie oraz rodziny.	Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnościami oraz starszych.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.
Usługi zwiększające mobilność, np. taksówka dla seniora, transport do lekarza czy apteki.	1) seniorzy 2) osoby z niepełnosprawnościami 3) otoczenie osób z niepełnosprawnościami tj. opiekunowie oraz rodziny.	Zwiększenie poczucia podmiotowości w grupie narażonej na wykluczenie.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.
Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego, pielęgniacyjnego.	1) seniorzy 2) osoby z niepełnosprawnościami 3) otoczenie osób z niepełnosprawnościami tj. opiekunowie oraz rodziny.	Zwiększenie dostępu do różnych form wsparcia dla osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.

I. 2. OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

DZIAŁANIE	ODBIORCA	REZULTAT	MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Realizacja usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób w kryzysie psychicznym w formie konsultacji psychologicznych, pedagogicznych, psychiatrycznych.	1) osoby z zaburzeniami psychicznymi, 2) osoby w kryzysie psychicznym, 3) otoczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym np. opiekunowie.	Zwiększenie dostępu do różnych form opieki i wsparcia dla z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.
Zapewnienie dostępu do kompleksowych usług społecznych dla rodzin i otoczenia, np. przez	1) osoby z zaburzeniami psychicznymi, 2) osoby w	Poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne

rozwój i prowadzenie grup wsparcia, szkolenia, usługi interwencji kryzysowej, telefon zaufania.	kryzysie psychicznym, 3) otoczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym np. opiekunowie.	psychicznego.	krajowe.
Działania w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym oraz działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień w środowisku lokalnym.	1) osoby z zaburzeniami psychicznymi, 2) osoby w kryzysie psychicznym, 3) otoczenie osób z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie psychicznym np. opiekunowie.	Poprawa jakości życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.

I. 3. RODZINY Z DZIEĆMI

DZIAŁANIE	ODBIORCA	REZULTAT	MOŻLIWE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Wsparcie rodzin z dziećmi, w szczególności przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, np. terapię, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia.	1) osoby i rodziny potrzebujące wsparcia, w tym: - dzieci i młodzież wymagająca wsparcia, - rodziny z dziećmi, w tym doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, 2) otoczenie rodzin.	Zwiększenie kompetencji rodziców i opiekunów w zakresie opieki i wychowania dzieci.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.
Aktywizacja młodzieży wymagającej wsparcia, np. poprzez tworzenie i rozwój placówek wsparcia dziennego, takich jak świetlice i kluby młodzieżowe.	1) osoby i rodziny potrzebujące wsparcia, w tym: - młodzież wymagająca wsparcia, - rodziny doświadczające trudności opiekuńczo-wychowawczych, - młodzież potrzebująca interwencji kryzysowej, zagrożona uzależnieniami, obarczona wadliwymi wzorcami.	Stworzenie młodzieży warunków do wszechstronnego rozwoju.	Środki z budżetu gminy, odpłatności beneficjentów, środki publiczne krajowe.
Podnoszenie kwalifikacji i	Kadra i personel świadczący usługi	Zapewnienie rodzinom doświadczającym	Środki z budżetu gminy, odpłatności

kompetencji kadr na potrzeby świadczenia usług w społeczności lokalnej na rzecz rodziny, w tym poprzez udział w szkoleniach i superwizji.	społeczne	trudności dostępu do kompleksowego wsparcia.	beneficjentów, środki publiczne krajowe.
---	-----------	--	--

II. DOSTĘPNE ZASOBY DO REALIZACJI USŁUG

Jak już zostało zauważone w poniższym dokumencie, główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej w gminie Sulechów jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulechowie. Aktualne problemy wymagają jednak wdrożenia nowych rozwiązań. Narastanie nierówności społecznych wpłynęło na konieczność intensyfikacji oddolnych działań podejmowanych przez środowiska dotknięte nimi, na podstawie czego zainicjowany został ruch spółdzielczy, umożliwiający całym grupom społecznym zaspokojenie podstawowych potrzeb, a u jego podstaw leżała podmiotowość jednostki oraz wartość pracy indywidualnej. Przesłanki te doprowadziły do powstania ekonomii społecznej, skoncentrowanej na jednostce i oddziaływaniu społecznym, zarządzanej w sposób autonomiczny i partycypacyjny oraz wykazującej nadrzędność świadczenia usług dla członków, pracowników lub wspólnoty ponad bezwzględnym zyskiem. Ekonomia społeczna prowadzona jest przez szereg podmiotów, wśród których znajdują się organizacje pozarządowe wskazane w art. 3 ust. 2 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, tj. stowarzyszenia, fundacje i prowadzone przez nie jednostki reintegracyjne, a także w art. 3 ust. 3 ww. ustawy, w tym spółdzielnie socjalne, spółki non profit, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego itp.

Gmina Sulechów obfituje w różnego rodzaju podmioty wpisujące się w te trendy:

1. Akademia Piłkarska Sulechów (stowarzyszenie),
2. Chorągiew Ziemi Lubuskiej Związku Harcerstwa Polskiego Hufiec Babimojsko-Sulechowski ZHP (stowarzyszenie),
3. Fundacja Inicjatyw „Jestem Przedsiębiorczy” (fundacja),
4. Fundacja „Sonatina” (fundacja),
5. Klub Sportowy „Granda Team” (klub sportowy),
6. Klub Sportowy „Kijowianka” (stowarzyszenie),
7. Klub Sportowy „LECH” (klub sportowy),
8. Klub Sportowy „SPINROCK” (klub sportowy),
9. Klub Strzelectwa Sportowego i Rekreacji w Sulechowie (klub sportowy),
10. Klub Szachowy Sulechów (stowarzyszenie),
11. Koło Gospodyń Wiejskich w Brodach (stowarzyszenie),
12. Koło Kobiet Wsi Kije (stowarzyszenie),
13. Liga Obrony Kraju Zarząd Rejonowy w Zielonej Górze z siedzibą w Sulechowie (stowarzyszenie),
14. Lubuski Związek Pszczelarzy Rejonowe Koło Pszczelarzy w Sulechowie (rolnicze zrzeszenie branżowe),
15. Lubuskie Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych „Przewodnik Lubuski” (stowarzyszenie),
16. Ludowy Zespół Sportowy „Sokół” Kalsk (stowarzyszenie),
17. Ludowy Zespół Sportowy „Zorza” Mozów (klub sportowy),
18. Miejsko-Szkolny Klub Sportowy „ORION” (stowarzyszenie),
19. Młodzieżowy Klub Sportowy „KS Klępsk” (stowarzyszenie),
20. Parafialny Oddział Akcji Katolickiej w Sulechowie, Parafia pw. Podwyższenia Krzyża Świętego

21. Parafialny Zespół CARITAS przy Parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego (kościelna instytucja charytatywna),
22. Parafialny Zespół CARITAS przy Parafii pw. św. Stanisława Kostki jednostka terenowa Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej (kościelna instytucja charytatywna),
23. PCK Zarząd Rejonowy w Sulechowie (stowarzyszenie),
24. Polski Związek Działkowców, Pracowniczy Ogród Działkowy „Przylesie” (związek pracowniczy
25. Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy „Kolejarz” w Sulechowie (stowarzyszenie ogrodowe),
26. Polski Związek Działkowców Rodzinny Ogród Działkowy „Jutrzenka” w Sulechowie (stowarzyszenie ogrodowe),
27. Polski Związek Działkowców, stowarzyszenie ogrodowe w Warszawie Rodzinny Ogród Działkowy „Promień” (stowarzyszenie ogrodowe),
28. Polski Związek Wędkarski Koło nr 1 w Sulechowie jednostka organizacyjna Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Zielonej Górze,
29. Polski Związek Wędkarski Koło nr 3 w Sulechowie, jednostka organizacyjna Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Zielonej Górze,
30. Polski Związek Wędkarski Koło Brody Sulechowskie, jednostka organizacyjna Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Zielonej Górze,
31. Ratownictwo Wodne RESCUE (stowarzyszenie),
32. Stowarzyszenie Aktywny Kalsk (stowarzyszenie),
33. Stowarzyszenie Bike&Run Promotion (stowarzyszenie),
34. Stowarzyszenie Dwójka Dzieciom (stowarzyszenie),
35. Stowarzyszenie Entuzjastów Wsi Kije i Głogusz (stowarzyszenie),
36. Stowarzyszenie „Górzynkowo – Obrzańskie Winne Wzgórze” (stowarzyszenie),
37. Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich (stowarzyszenie),
38. Stowarzyszenie Miłośników Mozowa (stowarzyszenie),
39. Stowarzyszenie „Praworządny Sulechów” (stowarzyszenie),
40. Fundacja Przyszłość (organizacja pozarządowa),
41. Stowarzyszenie Regionu Cigacic (stowarzyszenie),
42. Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Klepsk (stowarzyszenie),
43. Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Pomorsku (stowarzyszenie),
44. Stowarzyszenie „Mud Squad” (stowarzyszenie),
45. Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych “Kod_Krowa” (stowarzyszenie),
46. Stowarzyszenie Inicjatyw Proludzkich “Entropia” (stowarzyszenie),
47. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju “HYAK” (stowarzyszenie),
48. Sulechowski Klub KYOKUSHIN Karate (stowarzyszenie),
49. Sulechowskie Centrum Airsoftu i Rozpoznawania – S.C.A.i R. Sulechów (stowarzyszenie),
50. Sulechowskie Stowarzyszenie Darta (stowarzyszenie),
51. Sulechowskie Stowarzyszenie „FORUM” (stowarzyszenie),
52. Sulechowskie Stowarzyszenie „AMAZONEK” (stowarzyszenie),
53. Sulechowskie Towarzystwo Historyczne (stowarzyszenie),

54. Sulechowskie Towarzystwo Kultury im. F. Chopina (stowarzyszenie),
55. Sulechowskie Towarzystwo Tenisowe (stowarzyszenie),
56. Środowiskowy Klub Sportowy „Mewa” (stowarzyszenie),
57. Towarzystwo Przyjaciół Sztuki Współczesnej (stowarzyszenie),
58. Uczniowski Klub Sportowy „JEDYNKA” (klub sportowy),
59. Uczniowski Klub Sportowy „Jedynka +” (klub sportowy),
60. Uczniowski Klub Sportowy „TRÓJKA” (klub sportowy),
61. Sulechowski Uniwersytet Trzeciego Wieku (stowarzyszenie),
62. Wędkarski Klub Sportowy „KLEŃ” Sulechów (klub sportowy),
63. Wędkarski Klub Sportowy PERFEKT (klub sportowy),
64. Wojskowe Kolo Łowieckie „DIANA” (stowarzyszenie),

Organizacje pozarządowe stanowią o sile gminy, a działania i zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne jest najlepszą gwarancją dalszego rozwoju lokalnej ojczyzny. Podmioty działające na terenie gminy Sulechów angażują się w działania prospołeczne i potrafią współpracować ze sobą, żeby osiągnąć założony cel, czy też dokonać pewnych zmian. Mieszkańcy gminy są coraz aktywniejsi i bardziej świadomi tego, że dzięki współpracy i wzajemnemu motywowaniu się mogą osiągnąć najlepsze efekty w realizacji wyznaczonych celów. Z samorządem na przestrzeni kilkunastu lat współpracowało ponad 70 organizacji pozarządowych, z których większość nadal systematycznie wykonuje publiczne zadania zlecone przez gminę.

Plan zakłada intensyfikację współpracy z organizacjami pozarządowymi (wymienionymi powyżej i innymi) i zlecenie im w coraz większym zakresie zadań z wykorzystaniem dostępnych w tym względzie form prawnych, w szczególności wynikających z ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Koordynacja działań w tym zakresie stanowiłaby zadanie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sulechowie, a docelowo Centrum Usług Społecznych w Sulechowie.

III. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY

Monitoring wskaźników określonych dla każdego z obszarów interwencji będzie prowadzony na bieżąco. Na koniec obowiązywania Lokalnego planu deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 - 2029 zostanie opracowany raport z jego realizacji, który następnie zostanie przedłożony Burmistrzowi i Radzie Miejskiej w Sulechowie.

LP	NAZWA WSKAŹNIKA
OSOBY STARSZE I NIEPELNOSPRAWNE	
1	Liczba osób wnioskujących o wsparcie
2	Liczba osób objętych usługami
3	Liczba oferowanych działań w danym obszarze
OSOBY Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI ORAZ W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO	
1	Liczba osób wnioskujących o wsparcie
2	Liczba osób objętych usługami
3	Liczba oferowanych działań w danym obszarze
RODZINY Z DZIEĆMI	
1	Liczba osób wnioskujących o wsparcie
2	Liczba osób objętych usługami
3	Liczba oferowanych działań w danym obszarze

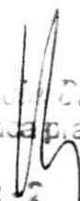
UZASADNIENIE

Przedmiotem uchwały jest przyjęcie Planu deinstytucjonalizacji usług społecznych dla Gminy Sulechów na lata 2024 – 2029. Plan wpisuje się w aktualne trendy polityki społecznej, zakładające zwiększenie dostępności usług społecznych świadczonych bliższej mieszkańcom (przy stopniowym zmniejszaniu pomocy instytucjonalnej, świadczonej w modelu zakładowym). Przyjęcie planu stanowi też element wdrożenia projektu zakładającego przekształcenie Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych w Sulechowie.

W tym stanie rzeczy przyjęcie uchwały jest uzasadnione.

Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sulechowie

Ewa Kowalewska

Małgorzata
radca prawny
Pz 2 08